

Samverkan mellan lärarprofessioner

Magnus Kilger, Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen

Muntlig presentation

Abstract

Bakgrund:

Inom lärarutbildningarna är samverkan en viktig fråga som också ofta återkommer i studenternas utvärderingar. Frågan handlar om hur vi under utbildningen kan skapa och stärka samverkan mellan lärarprogrammen redan under utbildningen för en fortsatt samverkan ska komma till stånd i studenternas kommande yrkesprofession som lärare i förskoleklass, skola eller fritidshem. Det är centralt inte minst mot bakgrund av läroplanens mål att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv (Skolverket, 2022).

Syfte och frågeställningar:

Syftet är att studera hur samverkan mellan de olika lärarkategorier i grundskolan initieras och systematiseras med fokus på samarbete mellan fritidshem och grundskolans tidigare år. Avsikten är att utveckla samverkansformer mellan de olika institutionerna som bedriver lärarutbildning och tillsammans med några utvalda grundskolor belysa hur samverkansformerna ser ut, samt att utveckla och fördjupa detta arbete.

- På vilka sätt kan lärarutbildningarna hitta gemensamma utbildningsåtgärder i syfte att stärka och systematisera samverkan?
- Vilka gemensamma samverkansområden mellan olika lärarprofessioner kan identifieras och initieras?

Innehåll och resultat:

Projektet, som ännu är fortlöpande, delades in i två delar, där den första delen innefattade en kartläggning av forskningsläget gällande samverkan inom yrkesprofessionsutbildningar samt några lärarutbildningars kursplaner. Denna kartläggning visade att det finns en del studier som betonar betydelsen av samverkan inom grundskolans sfär (Lago & Elvstrand, 2020; Liljenberg, 2013). Betydligt färre studier hade studerat hur samverkan "lärs ut" under utbildningen och än mindre fann vi faktiska exempel på reell samverkan mellan olika lärarprofessioner utifrån kursplanerna. Samverkan fanns ofta med i olika lärarprogram med en beskrivning av dess viktiga betydelse och hur den skulle kunna te sig när läraren väl "kom ut" (Lago et al., 2022). I en andra fas försökte vi identifiera de utmaningar som återkom i arbetet med samverkan i utbildning, samt hur dessa hanterats i andra utbildningssammanhang. En återkommande utmaning handlade om bristen på systematik i samverkansformerna och att samverkan ofta tenderade att bli personbundet. Även betydelsen av att samverkan upplevs meningsfullt för bägge professioner tillskrevs stor betydelse.

I del två valde vi att fokusera på en analys av studiegången i Grundlärarprogrammet med inriktning mot i fritidshem samt Grundlärarprogrammet med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans 1-3, för att identifiera möjliga samverkansområden i utbildningarna. Där identifierades olika kurser, främst den gemensamma UVK-kursen (utbildningsvetenskaplig kärna) Sociala relationer i skolan/fritidshemmet och som således läses av båda programmen. Efter en jämförelse av kursplanerna valde vi att genomföra en "samläsning" av kursen med start under våren 2024, där

studenter från de båda programmen läser kursen tillsammans. Ytterligare arbete med att hitta en löpande, gemensam "utbildningsstrimma" som innefattar olika samverkansinslag under utbildningen är under bearbetning och förväntas presenteras i form av konkreta förslag under våren 2024.

Referenser

Lago, L. & Elvstrand, H. (2020). "vi har väldigt lite tid för varandra här": Temporala och spatiala förutsättningar för samverkan mellan grundskola, förskoleklass och fritidshem. *Utbildning & Lärande*, 14(1), 121-138.

Lago, L., Elvstrand, H., Antesten, B., Källman, J., Rydell, E., Vall, K. & Waldeck, A-S. (2022). Ett gemensamt fokus: Att bygga kulturer för samverkan mellan förskoleklass, fritidshem och grundskola. *Nordic Journal of Education and Practice*, 16(2), 22-40.

Liljeberg, M. (2013). Att skapa mening i lärares samarbete och gemensamma lärande: Tre skolors försök. *Pedagogisk Forskning i Sverige*, 18(3-4), 238-257.

Skolverket (2022). Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet: Lgr 22. Skolverket.